

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра

Фінанси, банківська справа та страхування

(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

«___» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 07 Ринок фінансових послуг

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) Фінанси і кредит

(назва спеціалізації)

інститут, факультет Економіко-гуманітарний інститут, факультет економіки та управління

(назва інституту, факультету)

мова навчання українська

Запоріжжя - 2021 рік

Робоча програма «Ринок фінансових послуг» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

освітня програма (спеціалізація) Фінанси і кредит.
(назва спеціалізації)

„ 16 ” серпня, 2021 року- 24 с.

Розробники: Пахомова І.Г., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
Фінанси, банківська справа та страхування

Протокол від “16” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри Фінанси, банківська справа та страхування

(підпис) (С. В. Шарова)
(прізвище та ініціали)

“ 16 ” _____ серпня 20 21 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління

Протокол від. “ ” _____ 2021 року № _____

“ _____ ” _____ 20 21 року Голова В.В. Корольков
(_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми*

“ _____ ” _____ 20 21 року Керівник групи _____
(_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

*Якщо дисципліна викладається невідпусковою кафедрою

Ринок фінансових послуг, 2021 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -2	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u>	за вибором	
	Спеціальність: <u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>		
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	контр. робота
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% до 65%%

для заочної форми навчання – 7% до 93%.

1. Мета навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: є засвоєння знань з теоретичних та практичних аспектів управління фінансами за допомогою фінансових посередників та аналізу фінансових послуг.

Завдання навчальної дисципліни:

- з'ясування засад організації державної політики в галузі регулювання фінансових відносин, які виникають на ринку фінансових послуг;
- ознайомлення з цілями та принципами практичних основ розвитку та функціонування ринку фінансових послуг як підсистеми фінансових відносин;
- оволодіння методичним інструментарієм оцінювання ефективності в галузі фінансових послуг та визначення конкурентних переваг від окремих видів послуг в умовах підвищеного ризику.

У результаті вивчення дисципліни «Ринок фінансових послуг» студент повинен отримати:

загальні компетентності:

1. Здатність до аналізу та синтезу на основі економічних законів, логічних аргументів та перевірених фактів..
2. Здатність навчатися, сприймати набуті знання в предметній області та інтегрувати їх із уже наявними.
3. Здатність приймати обґрунтовані рішення, розробляти та управляти проектами: володіння методами обґрунтування стратегічних та перспективних рішень, прийняття участі у розробці економічних (інвестиційних) проектів і програм та забезпечення їх реалізації.
4. Здатність до ефективної комунікації та представлення складної комплексної інформації у стислій формі (усно та письмово), використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні фінансові та економічні терміни.
5. Здатність виконувати прикладні дослідження як самостійно, так і в групі під керівництвом лідера, планування та управління часом.
6. Здатність здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел
7. Навички міжособистісної взаємодії – здатність вчитися і бути сучасно навченим, здатність бути критичним і самокритичним, формувати почуття особистої відповідальності, наполегливість, гнучкість, енергійність, упевненість в собі, ініціативність.

фахових:

Фахові компетентності, яких набуватимуть здобувачі в процесі вивчення навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг»

Компетенції згідно освітньої програми	Складові компетентності
Здатність робити оцінку та висновки з процесів, що відбуваються у всіх сегментах фінансового ринку, у грошово-кредитної політики країни і знаходити відповідні рішення з чіткими визначеннями припущень та ризиків.	Здатність аналізувати економічний зміст та схеми надання окремих фінансових послуг.
	Здатність вирішувати проблеми підвищення ефективності фінансових послуг.
	Здатність оцінювати ефективність використання фінансових послуг різними економічними агентами.
	Здатність контролювати та здійснювати фінансовий моніторинг при використанні та наданні фінансових послуг.
	Здатність оцінювати стан розвитку ринку фінансових послуг та окремих його сегментів.
	Здатність робити оцінку та висновки з процесів, що відбуваються у грошовому сегменті фінансового ринку, і знаходити відповідні рішення з чіткими визначеннями припущень та ризиків
	Здатність обґрунтовувати та розробляти плани фінансової діяльності учасників ринку фінансових послуг.
	Здатність розробляти рекомендації щодо управління фінансовими ресурсами споживачів та oferentів фінансових послуг.
	Здатність розробляти рекомендації щодо покращення показників фінансових інституцій.
	Здатність генерувати та проаналізувати вихідні дані для розрахунку фінансово-економічних показників діяльності фінансових установ.
	Здатність використовувати джерела фінансової інформації, історичних даних по цінам та ставкам, макроекономічним та фінансовим індикаторам тощо; методиками, нормативно-законодавчою та контрактною документацією.
	Здатність володіння методами фінансових розрахунків, оцінки ефективності, дохідності та прибутковості інвестицій, агрегованих показників дохідності та ризику, прийняття рішень в умовах ризику.

очікувані програмні результати навчання:

- демонструвати знання про вміння користуватися методиками та розраховувати показники ринку фінансових послуг;
- розуміти та самостійно вирішувати поставлену задачу розрахунку платежів та грошових потоків, вибору альтернатив на основі оцінок ефективності та ризику суб'єктів ринку фінансових послуг;
- володіти знаннями та практичними навичками і вміннями щодо користування джерелами фінансової інформації, базами даних;

- демонструвати розуміння засобів організації, обробки та аналізу даних в Excel;
- застосовувати на основі типових методик та діючої нормативно-правової бази розрахунки фінансово-економічні показників фінансових установ та господарюючих суб'єктів;
- вміти обрати інструментальні засоби для обробки економічних даних у відповідності з поставленим завданням;
- розуміти результати розрахунків та обґрунтовувати отримані висновки щодо фінансових послуг;
- демонструвати розуміння використовувати для вирішення аналітичних та дослідних задач сучасні технічні засоби та інформаційні технології;
- вміти самостійно вирішувати поставлену задачу розрахунку платежів та грошових потоків, вибору альтернатив на основі оцінок ефективності та ризику;
- бути здатним провести оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів;
- бути здатним обґрунтовувати та приймати рішення щодо стратегії фінансового інвестування;
- володіти знаннями методів аналізу та оптимізації портфеля інвестицій;
- застосовувати знання законодавства та нормативних актів щодо ринку фінансових послуг;
- виконувати навички роботи з комп'ютером та знання і уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення практичних задач;
- адаптуватись до нових ситуацій та приймати відповідні рішення;
- відповідально ставитись до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

2. Програма навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг»

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади організації та функціонування ринку фінансових послуг.

Тема 1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці. Література: [1 (п.1.1), с. 11-39; 3 (п.1.1-1.5), с.7-33].

Місце ринку фінансових послуг в фінансовій системі. Рух фінансових ресурсів та капіталу в економіці та передумови виникнення ринку фінансових послуг. Проблеми щодо трактування економічної сутності поняття "ринку фінансових послуг". Економічний зміст поняття "ринку фінансових послуг". Функції ринку фінансових послуг. Характеристика основних інструментів ринку фінансових послуг. Регіоналізація фінансових відносин як передумова формування регіональних ринку фінансових послуг. Теоретичні засади територіальної організації ринку фінансових послуг.

Тема 2 . Суб'єкти ринку фінансових послуг. Література: [1 (п.2.1), с. 39-50; 3 (п.2.1-2.4), с.35-49].

Суб'єкти ринку фінансових послуг та їх класифікація. Юридичні особи усіх форм власності як суб'єкти ринку фінансових послуг. Домогосподарство як суб'єкт ринку фінансових послуг. Держава як суб'єкт ринку фінансових послуг. Місцеве та регіональне самоврядування як суб'єкт ринку фінансових послуг. Інститути інфраструктури фінансового ринку як ринку фінансових послуг. Функції суб'єктів (учасників) ринку фінансових послуг. Система взаємодії суб'єктів ринку цінних паперів.

Тема 3. Поняття та класифікація фінансового посередництва. Література: [1 (п.2.1), с. 50-58; 3 (п.3.1-3.4), с.53-68].

Фінансовий ринок як ринок фінансових послуг. Поняття "послуга". Загальне поняття фінансового посередництва. Банківська система як основа розвитку ринку фінансових послуг в Україні. Небанківські кредитні інститути.

Тема 4. Інституціональна структура ринку фінансових послуг. Література: [1 (п.2), с.70 -82; 3 (п.4.3), с.74 -77].

Спеціалізовані фінансово-кредитні інститути. Інститути спільного інвестування. Контрактні фінансові інститути. Компанії з управління активами. Ломбарди. Благодійні організації. Пенсійні фонди. Фінансові компанії. Позичково-ощадні асоціації це кредитні товариства. Каси взаємної допомоги та кредитні спілки. Факторингові компанії.

Тема 5. Сегментарна структура ринку фінансових послуг. Література: [1 (п.5.1), с. 185-195; 3 (п.4.4), с.77 -82].

Методологічні підходи, до вирішення проблеми структуризації ринку фінансових послуг. Методи структуризації ринку фінансових послуг. Поняття сегментації ринку фінансових послуг. Характеристика структури ринку

фінансових послуг (фінансових активів). Грошовий ринок. Ринок капіталу (кредитний ринок). Валютний ринок. Ринок цінних паперів. Страховий ринок. Ринок нерухомості. Ринок дорогоцінних металів і каменів та інших об'єктів реального інвестування.

Тема 6. Фінансові послуги на грошовому ринку. Література: [1 (п.5.1), с. 113-143; 3 (п.6.1-6.5), с.96 -129].

Організація та особливості функціонування депозитного ринку. Послуги для здійснення грошових платежів та розрахунків. Операції з інструментами грошового ринку. Державні фінансові інститути на грошовому ринку. Критерії вибору банку вкладниками. Математичне забезпечення операцій на грошовому ринку. Основні умовні позначення. Основні поняття та формули.

Змістовий модуль 2. Функціональний механізм ринку фінансових послуг

Тема 7. Фінансові послуги на валютному ринку. Література: [1 (п.9.5), с. 187-200; 3 (п.7.1-7.4), с.131 -159].

Конверсійні операції на валютному ринку. Поняття конверсії валюти. Ринок операцій спот. Валютний курс і котирунки. Основні види котирування валюти. Стратегія валютного арбітражу. Види валютних курсів. Визначення крос-курсу валют. Форвардні операції. Операції опціон і своп. Визначення ефективності операції, пов'язаних з конвертованістю валют. Міжнародні розрахунки. Міжнародний кредит. Місце валютного ринку у системі світової валютної системи. Особливості організації міжнародних розрахунків. Основні форми міжнародних розрахунків. Валютні клірингові розрахунки. Розрахунки за допомогою блокррахунків.

Тема 8. Фінансові послуги на ринку позик (кредитному). Література: [1 (п.5.1), с. 113-143; 3 (п.8.1-8.5), с.160 -188].

Види послуг комерційних банків. Поняття та економічна роль банківського кредиту. Забезпечення кредитів. Методи і принципи фінансування та кредитування капітальних вкладень комерційними банками. Поняття та методи банківського фінансування і кредитування капітальних вкладень. Порядок відкриття фінансування капіталовкладень. Лізингові та селенгові операції. Факторингові операції. Економічні основи та специфіка фінансової діяльності кредитних спілок. Інші послуги комерційних банків на ринку фінансових послуг.

Тема 9. Фінансові послуги на фондовому ринку. Література: [1 (п.16.1), с. 303-313; 3 (п.9.1-9.5), с.190 -218].

Корпоративні облігації. Особливості формування ринку акцій.

Фактори формування ринку державних цінних паперів. Характеристика державних облігацій. Роль казначейських цінних паперів в управлінні державним бюджетом. Інші види цінних паперів та похідні (спеціальні) інструменти ринку цінних паперів. Особливості становлення та функціонування ринку муніципальних цінних

паперів. Формування курсової вартості цінних паперів. Формування курсової вартості акцій. Формування курсової вартості облігацій. Показники, що використовуються для оцінки акцій та облігацій. Показники, що характеризують якість акцій. Показники, що характеризують якість облігацій.

Тема 10. Фінансові послуги з перейняття ризику. Література: [1 (п.10.1), с. 200-215; 3 (п.10.1-10.5), с.219 -250].

Ймовірісно-психологічні проблеми ризику в економіці. Ризик в процесі прийняття управлінських рішень у фінансовій сфері. Аспекти теорії системи управління інвестиційним ризиком. Методи та критерії вимірювання міри фінансового ризику. Місце валютних ризиків в системі комерційних ризиків. Підходи до вибору стратегії захисту від валютних ризиків. Сучасні методи та схеми хеджування ризиків на ринку фінансових послуг. Основні поняття в теорії ф'ючерських, форвардних контрактів на міжбанківських операціях "своп". Міжбанківські операції "своп". Механізм хеджування за допомогою ф'ючерських контрактів. Хеджування за допомогою опціонів. Валютні опціони. Техніка укладання ф'ючерських контрактів. Основні поняття біржової торгівлі ф'ючерськими контрактами. Хеджери, спекулянти та арбітражери як основні учасники ринку термінових контрактів. Загальна характеристика та цілі основних груп учасників ринку термінових контрактів. Хеджери. Техніка хеджування.

Тема 11. Інфраструктура ринку фінансових послуг. Література: [1 (п.9.1), с. 349-376; 3 (п.11.1-11.4), с.251 -261].

Поняття та елементи ринкової інфраструктури. Роль банків у інфраструктурному забезпеченні ринку. Банківські інформаційні технології. Особливості організації та функціонування інфраструктури ринку цінних паперів. Проблеми реєстраторського сегмента ринку цінних паперів. Інфраструктурна база біржової та позабіржової діяльності на ринку цінних паперів України. Розміщення інфраструктури ринку фінансових послуг аналітичний аспект. Сегментний аналіз розвитку ринку фінансових послуг. Проблема створення інфраструктури ринку ануїтетів.

Тема 12. Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг. Література: [1 (п.3), с. 58-81; 1 (п.3), с. 116-117; 144-145; 158-159; 188-189; 201-202; 216-217; 233-236; 253-256; 274-276; 291; 304-306; 315-316; 328-330; 338-339; 4 (п.8), с.60-82; 3 (п.12.1-12.5), с.262-296].

Необхідність фінансового регулювання ринку фінансових послуг на етапі становлення його функціональної системи. Національний банк як орган державного регулювання ринку фінансових послуг. Методи регулювання банківської діяльності. Регулювання кредитних відносин центрального банку з комерційними. Проведення операцій на відкритому ринку — традиційний метод емісійно-кредитного регулювання. Встановлення економічних показників регулювання діяльності комерційних банків. Правові основи регулювання банківського кредитування. Особливості процесу адаптації банківського законодавства України і Європейського Союзу. Проблема ліквідації проблемних позик. Державна політика на валютному

ринку. Регулювання діяльності учасників ринку цінних паперів. Модель ринку цінних паперів України. Правові аспекти регулювання ринку цінних паперів. Роль саморегулюючих організацій на ринку цінних паперів. Основні завдання державного регулювання інвестиційних процесів у економіці України.

3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ п/п	Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1.	Фінанси	Фінансовий ринок
2	Гроші та кредит	Фінансовий менеджмент
3	Інвестування	Стратегічний аналіз
4	Економічний аналіз	Інвестиційний аналіз

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1.												
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади організації та функціонування ринку фінансових послуг												
Тема 1. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці	9	2	1	-	-	6	9,5	0,5	-	-	-	9
Тема 2. Суб'єкти ринку фінансових послуг	10	2	1	-	-	6	9,7	0,5	0,2	-	-	9
Тема 3. Поняття і класифікація фінансового посередництва	10	2	1	-	-	6	9,7	0,5	0,2	-	-	9
Тема 4. Інституційна структура ринку фінансових послуг	10	2	1	-	-	7	9,7	0,5	0,2	-	-	9
Тема 5. Сегментарна структура ринку фінансових послуг	10	4	2	-	-	7	10,7	0,5	0,2	-	-	10
Тема 6. Фінансові послуги на грошовому ринку	10	2	1	-	-	7	10,7	0,5	0,2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	60	14	7	-	-	39	60	3	1	-	-	56

Змістовий модуль 2. Функціональний механізм ринку фінансових послуг												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Фінансові послуги на валютному ринку	10	2	1	-	-	7	9,5	0,5	0,1	-	-	9
Тема 2. Фінансові послуги на ринку позик	9	2	1	-	-	6	9,7	0,5	0,2	-	-	9
Тема 3. Фінансові послуги на фондовому ринку	13	4	2	-	-	7	9,7	0,5	0,2	-	-	9
Тема 4. Фінансові послуги з перейняття ризиків	10	2	1	-	-	7	9,7	0,5	0,2	-	-	9
Тема 5. Інфраструкту ра ринку фінансових послуг	9	2	1	-	-	6	10,7	0,5	0,2	-	-	10
Тема 6. Державне регулювання та саморегулюв ання ринку фінансових послуг	9	2	1	-	-	6	10,7	0,5	0,1	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	60	14	7	-	-	39	60	3	1	-	-	56
Усього годин	120	28	14	-	-	78	120	6	2	-	-	112

5. Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом.

6. Теми практичних занять

Практичні заняття є одним з аудиторних видів робіт, спрямованих, насамперед, на розвиток навичок самостійної роботи при вивченні дисципліни «Ринок фінансових послуг» з метою поглиблення і розширення знань в області використання методичного інструментарію оцінювання ефективності фінансових послуг за допомогою фінансових посередників в умовах невизначеності і ризику.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ринок фінансових послуг: сутність, функції та роль в економіці 1. Визначте сутність та роль ринку фінансових послуг. Що таке фінансова послуга? Чому існує різноманіття тлумачень поняття «фінансова послуга»? 2. Ким можуть надаватись фінансові послуги? 3. Безризикові, з невизначеним доходом, вторинні фінансові інструменти (дайте визначення, наведіть приклади). Вирішення задач по темі. Література: п.15 [1], с. 7-35, 329-331, [2], с. 11-38, 376-383, [3], с. 9-21, [4], с. 7-34].	1
2	Суб'єкти ринку фінансових послуг 1. Суб'єкти ринку фінансових послуг та їх класифікація за функціями та формою. 2. Класифікація суб'єктів фінансових послуг з урахуванням принципових форм укладання угод на фінансовому ринку. Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 35-53, 331-334, [2], с. 39-58, 376-383, [3], с. 21-25].	1
3	Поняття і класифікація фінансового посередництва 1. Яка головна мета діяльності фінансових посередників та в чому головна мета діяльності фінансових посередників? 2. За якими схемами відбувається фінансування діяльності суб'єктів господарювання за участю фінансових посередників? 3. Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 53-69, 334-336, [2], с. 39-58, 376-383, [3], с. 30-40, [4], с. 29-35].	1
4	Інституційна структура ринку фінансових послуг 1. Які елементи включає інституційна структура ринку фінансових послуг України? 2. Конкуренція у сфері фінансового посередництва, її форми і типи. Інституціональна диверсифікація. 3. Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 70-77, 336-338, [2], с. 113-200, 200-303, 303-349, 349-376, 376-383, [3], с. 44-55, [4], с. 25-29].	1
5	Сегментарна структура ринку фінансових послуг 1. За якими ознаками здійснюють сегментацію ринку фінансових послуг? 2. Які особливості розвитку сегментів ринку фінансових послуг України? 3. На яких сегментах ринку фінансових послуг надається найбільша кількість послуг? Назвіть їх. 4. Яка різниця між організованим і стихійним сегментами ринку фінансових послуг? 5. Вирішення задач по темі.	2

	Література: п.15 [[1], с. 70-74, 77-82, 336-338, [2], с. 113-200, 200-303, 303-349, 349-376, 376-383, [3],с. 44-55, [4], с. 25-29].	
6	Фінансові послуги на грошовому ринку 1.Які послуги на грошовому ринку надають банки, що пов'язані з забезпеченням випуску та обліку платіжних карток? 2. Що таке платіжна система? Які ви знаєте види банківських платіжних систем: їх переваги та недоліки? 3. Які складові включає переказ коштів як фінансова послуга? 4. Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 96- 130, 342-346, 376-383, [2], с.113-143, [3], с. 86-104, [4], с. 178-202, 232-244].	2
7	Фінансові послуги на валютному ринку 1.Назвіть суб'єктів валютного ринку. Які повноваження щодо здійснення валютних операцій закріплені за ними? 2. Дати визначення валютним операціям. За якими ознаками їх класифікують? 3.Які фінансові послуги надають на валютному ринку його суб'єкти ? 4.Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 131-159, 346-350, [2], с. 187-200, 376-383, [3],с. 108-129, [4], с. 203-232, 372-376].	1
8	Фінансові послуги на ринку позик 1. Які фінансові послуги надають оференти на ринку позик? 2. Надати характеристику учасникам ринку позик. 3. Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 160-189, 350-355, [2], с. 200-303, 376-383, [3],с. 135-157, 160-176, 189-199, 203-212. [4], с. 62-64, 129-135, 153-172, 363-372].	1
9	Фінансові послуги на фондовому ринку 1. Які переваги серед учасників фондового ринку формують послуги, які надають торговці цінними паперами? 2. Які послуги надають Центральний депозитарій і депозитарні установи? 3. Які ви знаєте види професійної діяльності фондового сегмента ринку фінансових послуг? Назвіть учасників кожного виду. 4. Вирішення задач по темі Література: п.15 [[1], с. 190- 219, 355-358, [2], 303-349, 376-383, [3],с. 215-235, [4], с. 342-360].	1
10	Фінансові послуги з перейняття ризику 1.Які види ризиків характерні для фінансових установ, що діють на ринку фінансових послуг? Які методи управління ризиками вони використовують? 2.Яку роль на ринку фінансових послуг виконують гарантійні фонди?. 3. Вирішення задач по темі Література: п.15 [[1], с. 219- 251, 358-362, [2], 200-215, 376-383, [3],с. 301-316, [4], с. 248-263, 376-378].	1
11	Інфраструктура ринку фінансових послуг 1. Які зовнішні та внутрішні чинники впливають на інфраструктуру ринку фінансових послуг? 2. Які показники характеризують стан сучасного розвитку інфраструктури ринку фінансових послуг? 3. Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 251-262, 362-364, [2], с.349-376, 376-383, [4], с. 35-40].	1
12	Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг 1. Назвати органи державного регулювання ринку фінансових послуг. Які	1

	форми регулювання вони використовують? 2. Дати оцінку функціям регулювання СРО сегментів ринку фінансових послуг. 2. Вирішення задач по темі. Література: п.15 [[1], с. 262-297, 364-367, [2], 58-81, 376-383, [3], с. 60-81, [4], с. 40-57].	
	Разом	14

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

8. Самостійна робота

Сучасна освіта будується, насамперед, на формування у майбутніх спеціалістів у сфері фінансів, банківської справи та страхування необхідних компетентностей, серед яких важливою є здатність до самостійної роботи, тому, під час вивчення курсу «Ринок фінансових послуг» поряд з аудиторними заняттями підвищена увага приділяється організації і проведенню самостійної роботи.

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та застосування у подальшій роботі. Самостійна робота студентів повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

Зміст самостійної роботи з курсу «Ринок фінансових послуг» полягає у:

- опрацюванні студентами матеріалу лекцій, які були прочитані напередодні з використанням рекомендованої базової і додаткової літератури;
- опрацювання студентами розділів програми, які не висвітлюються на лекціях;
- розв'язання завдань-прикладів, які виносяться для додаткового домашнього опрацювання матеріалу з тем курсу;
- підготовки додаткового матеріалу у вигляді стислої доповіді з проблемних питань дисципліни для обговорення під час лекційних та практичних занять з використанням сучасних інформаційних технологій;
- підготовки до поточного та підсумкового контролю, іспиту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ринок фінансових послуг та його роль в економіці 1. Сутність і значення ринку фінансових послуг для розвитку економіки держави. 2. Які зміни у сфері послуг спостерігаються за останні роки на вітчизняному ринку фінансових послуг? 3. Які послуги відносять до фінансових? Література: п.15 [1], с. 7-35, 329-331, [2], с. 11-38, 45-52, 376-383, [3], с. 9-21, [4], с. 7-34].	6
2	Суб'єкти ринку фінансових послуг	6

	1. За якими ознаками класифікують суб'єктів ринку фінансових послуг? 2. Визначити механізм взаємодії суб'єктів ринку фінансових послуг у процесах акумуляції та переміщення капіталу. 3. Які умови у світовій практиці забезпечують ефективну діяльність фінансових установ? Література: п.15 [[1], с. 35-53, 331-334, [2], с. 39-58, 53-79, 376-383, [3], с. 21-25].	
3	Поняття і класифікація фінансового посередництва 1. Які переваги забезпечує діяльність фінансових посередників для позичальників і власників заощаджень? 2. Які моделі фінансового посередництва у сучасних умовах найбільш поширені? 3. Які фінансові установи називають інвестиційними посередниками? Література: п.15 [[1], с. 53-69, 334-336, [2], 39-58, 80-97, 376-383, [3], с. 30-40, [4], с. 22-35].	6
4	Інституційна структура ринку фінансових послуг 1. Економічна сутність і місце ринку банківських послуг у структурі ринку фінансових послуг? 2. Небанківські фінансові установи в інституційній структурі ринку фінансових послуг. 3. Які чинники обумовлюють зростання ролі небанківських фінансових установ в інституційній структурі ринку фінансових послуг? Література: п.15 [[1], с. 70-77, 336-338, [2], с. 113-200, 200-303, 303-349, 349-376, 376-383, [3], с. 44-55, [4], с. 25-29].	6
5	Сегментарна структура ринку фінансових послуг 1. Загальна характеристика сегментарної структури ринку фінансових послуг. 2. Визначити особливості в розвитку грошового сегмента ринку фінансових послуг. 3. Визначити чинники, які визначають роль страхового сегмента на ринку фінансових послуг. 4. Ознаки, що характеризують структуру ринку фінансових послуг. Література: п.15 [[1], с. 70-74, 77-82, 131-159, 346-350, [2], с. 113-200, 200-303, 303-349, 349-376, 376-383, [3], с. 44-55, 108-129, [4], с. 25-29, 42-52, 203-232, 372-376].	7
6	Фінансові послуги на грошовому ринку 1. Визначити самі поширені послуги грошового сегменту ринку фінансових послуг. 2. Обґрунтуйте сутність платіжних систем, що діють в Україні та світі. 3. Які послуги на грошовому ринку надають банки, що пов'язані з забезпеченням випуску та обліку платіжних карток? Література: п.15 [[1], с. 96- 130, 342-346, 376-383, [2], с.113-143, [3], с. 86-108, [4], с. 178-202, 232-244, 368-372].	7
7	Фінансові послуги на валютному ринку 1. Надати характеристику учасникам міжбанківського валютного ринку. 2. Яка різниця між валютно-обмінними і поточними торговельними операціями, між касовими і терміновими? 3. Охарактеризуйте послуги, які надають валютні біржі. Література: п.15 [[1], с. 131-159, 346-350, [2], с. 187-200, 376-383, [3], с. 108-129, [4], с. 203-232, 372-376].	7
8	Фінансові послуги на ринку позик	7

	1.Визначити параметри кредитної політики банку. 2. Які фінансові послуги надають оференти на ринку позик? 3. Які послуги відносять до факторингових? Надати їм характеристику. Література: п.15 [[1], с. 160-189, 350-355, [2], с. 200-303, 376-383, [3],с. 135-157, 160-176, 189-199, 203-212. [4], с. 62-64, 129-135, 153-172, 363-372].	
9	Фінансові послуги на фондовому ринку 1. Які ви знаєте види професійної діяльності фондового сегмента ринку фінансових послуг? 2. Які послуги надають торговці цінними паперами? Які із цих послуг з'явилися в останні роки? 3. Від яких чинників залежить ефективність послуги з управління цінними паперами? Які професійні учасники фондового ринку надають послугу з управління цінними паперами? Література: п.15 [[1], с. 190- 219, 355-358, [2], 215-235, 303-349, 376-383, [3],с. 215-235, [4], с. 342-360].	7
10	Фінансові послуги з перейняття ризику 1. Які види ризиків характерні для фінансових установ, що діють на ринку фінансових послуг? Які методи управління ризиками вони використовують? 2. Які чинники впливають на страховий внесок? Що є джерелом здійснення страхових виплат страхової організації? 3. Яка різниця між поручительством і гарантією як фінансовими послугами? Література: п.15 [[1], с. 219- 251, 358-362, [2], 200-215, 301-316, 376-383, [3],с. 301-316, [4], с. 248-263, 376-378].	6
11	Інфраструктура ринку фінансових послуг 1. У чому полягає суть і завдання інфраструктури ринку фінансових послуг? 2.Охарактеризуйте види інфраструктури на ринку фінансових послуг. 3. Визначте основні об'єкти ринкової інфраструктури, що надають послуги на ринку фінансових послуг. Література: п.15 [[1], с. 251-262, 362-364, [2], с. 52-57, 349-376, 376-383, [4], с. 35-40 76-84].	6
12	Державне регулювання та саморегулювання ринку фінансових послуг 1. За допомогою яких заходів реалізується державне регулювання? 2. Назвати органи державного регулювання ринку фінансових послуг. Які форми регулювання вони використовують? 3. Дати оцінку напрямам діяльності та основним напрямам пруденційного нагляду Нацкомфінпослуг. Література: п.15 [[1], с. 262-297, 364-367, [2], 58-81, 376-383, [3], с. 60-81, [4], с. 40-57].	7
	Разом	78

9. Індивідуальні завдання

Для студентів заочної форми навчання – виконання контрольної роботи згідно Методичним вказівкам до виконання контрольної роботи з дисципліни “Ринок фінансових послуг” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр»

заочної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. І.Г. Пахомова – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018.

10. Методи навчання

Навчальний процес у Запорізькому національному технічному університеті здійснюється за кредитно-модульною технологією – моделі організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та засоби навчального процесу, форми контролю навчальної діяльності студента в процесі аудиторної та самостійної роботи.

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Результати навчання з дисципліни «Ринок фінансових послуг» деталізують такі програмні результати навчання: розуміти економічні процеси у сфері грошових, фінансових і кредитних відносин: застосовувати методологію комплексного аналізу грошових, кредитних, валютних ринків на тлі масових явищ і процесів, які відбуваються у світовому економічному просторі на різних рівнях управління, тенденцій їх розвитку та взаємообумовленості; використовувати ці розуміння в економічному прогнозуванні; розрахувати та інтерпретувати фінансові показники ефективності діяльності фінансових установ; розробляти ефективну фінансову політику фінансових установ; застосовувати отримані знання й практичні навички для реалізації стратегічних і тактичних завдань в галузі фінансів, банківської справи та страхування.

12. Засоби оцінювання

Контроль знань студентів з дисципліни «Ринок фінансових послуг» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Рейтингова система оцінювання – це система визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь у межах

навчальних модулів шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного та підсумкового контролю, з наступним приведенням рейтингової оцінки в балах та оцінки за традиційною національною шкалою, шкалою ECTS.

Для визначення рейтингової оцінки курс дисципліни «Ринок фінансових послуг» поділяється на 2 основних модуля, у межах яких розподілені теми. Ступінь вивчення студентами кожної теми дисципліни контролюється наведеними нижче методами під час аудиторних занять, тестуванням за підсумками вивчення тем у межах кожного основного модулю, проведення підсумкового оцінювання.

Для студентів денної форми навчання: поточне усне опитування на лекційних та практичних заняттях, оцінка виконання практичних домашніх завдань, аудиторне розв'язання задач, тестова перевірка під час поточного та підсумкового контролю, проведення двох модульних контролів. Екзамен по екзаменаційних білетах: 2 теоретичних питання, розв'язання задачі.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, підсумковий контроль у формі екзамену по екзаменаційних білетах: 2 теоретичних питання, розв'язання задачі.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

- 1.Поняття «фінансової послуги», «ринку фінансових послуг» та їх роль в системі ринкових відносин.
- 2.Структура ринку фінансових послуг.
- 3.Учасники ринку фінансових послуг та їх класифікація.
- 4.Особливості організації фінансової установи.
- 5.Проведення обов'язкового фінансового моніторингу фінансовими установами.
- 6.Інструменти ринку фінансових послуг.
- 7.Маркетингова діяльність на ринку фінансових послуг.
- 8.Роль та функції фінансового посередництва в інвестиційному процесі.
- 9.Загальна характеристика фінансових посередників на ринку фінансових послуг.
- 10.Світові тенденції розвитку та конкурентні переваги фінансового посередництва.
- 11.Мета та завдання державного регулювання ринку фінансових послуг.
- 12.Основні засади діяльності Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.
- 13.Основні засади діяльності Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.
- 14.Національний банк України як суб'єкт регулювання ринку фінансових послуг.
- 15.Антимонопольний комітет України як суб'єкт регулювання ринку фінпослуг.
- 16.Роль саморегулювних організацій на фінансовому ринку.
- 17.Роль державного регулювання ринку фінансових послуг: актуальні проблеми.
- 18.Банківське регулювання та нагляд за банківською діяльністю в Україні.
- 19.Загальні принципи діяльності та надання банківських послуг.
- 20.Характеристика основних банківських послуг.
- 21.Основні засади здійснення фінансового моніторингу в банківській діяльності.
- 22.Найбільш типові схеми відмивання коштів, набутих злочинним шляхом, та механізми їх виявлення.

23. Стратегії розвитку ринку банківських послуг в Україні в умовах фінансової глобалізації.
24. Загальні принципи та методи надання фінансових послуг кредитними спілками.
25. Характеристика основних послуг кредитних спілок.
26. Загальні принципи діяльності та надання послуг ломбардами.
27. Характеристика основних послуг ломбардів.
28. Принципи та основні засади Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.
29. Принципи та механізм функціонування Програми стабілізації та гарантування.
30. Принципи та механізм функціонування Програми захисту вкладів.
31. Загальні принципи надання послуг на міжбанківському валютному ринку.
32. Характеристика фінансових послуг на валютному ринку.
33. Загальні принципи системи надання фінансових послуг та послуг з перейняття ризику страховими компаніями.
34. Характеристика фінансових послуг страхових компаній.
35. Загальні принципи системи надання фінансових послуг недержавними пенсійними фондами.
36. Характеристика фінансових послуг недержавних пенсійних фондів.
37. Загальні принципи діяльності та надання фінансових послуг з лізингу.
38. Характеристика основних фінансових послуг з лізингу.
39. Загальні принципи надання фінансових послуг на іпотечному ринку.
40. Етапи надання іпотечних кредитів та характеристика видів іпотечних послуг.
41. Місце та роль фондів фінансування будівництва та фондів операцій з нерухомістю на ринку фінансових послуг.
42. Загальні принципи системи надання послуг у сфері інноваційної діяльності.
43. Послуги фінансових інститутів у сфері інноваційної діяльності.
44. Принципи і методи надання послуг іноземними фінансовими установами.
45. Послуги іноземних фінансових установ.
46. Державне регулювання та нагляд за діяльністю на ринку цінних паперів.
47. Загальні принципи системи надання фінансових послуг професійними учасниками фондового ринку.
48. Характеристика основних фінансових послуг професійних учасників ринку цінних паперів.
49. Конкурентні стратегії розвитку фондового ринку України в умовах глобалізації.
50. Державне регулювання та контроль у сфері депозитарної діяльності.
51. Загальні принципи системи надання фінансових послуг професійними учасниками фондового ринку.
52. Характеристика основних фінансових послуг депозитарних установ.
53. Загальні принципи надання фінансових послуг торговцями цінними паперами.
54. Характеристика основних фінансових послуг торгівців цінними паперами.
55. Загальні принципи системи надання фінансових послуг фондовими біржами.
56. Характеристика основних фінансових послуг професійних учасників ринку цінних паперів.
57. Послуги з антикризового управління.
58. Послуги аудиторських фірм.
59. Послуги з оцінки майна.

13. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час змістовного модульного контролю враховують наступні види робіт:

Проведення змістовного модульного контролю з дисципліни

«Ринок фінансових послуг»

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
1 теоретичне питання	20	20
1 задача	15	15
10 тестів	5	50
семінарські заняття	15	15
Підсумок	x	100

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий змістовні модулі.

Екзамен проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором студента та містить: два теоретичних питання, задачу.

Поточний контроль з теми під час проведення аудиторних занять проводиться за наступною схемою:

Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань (залік)

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	(100+100)/2
10	18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	15	

T1, T2 ... T10 – теми змістовних модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
70-74	D	задовільно
60-69	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Комплект завдань для проведення вхідного контролю.
2. Комплект завдань для проведення поточного контролю.

3. Комплект завдань для підсумкового контролю.

4. Конспект лекцій з дисципліни “Ринок фінансових послуг” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” (Частина 1,2)

5. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни “Ринок фінансових послуг” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. І.Г.Пахомова – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018.

6. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни “Ринок фінансових послуг” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» заочної форми навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. І.Г. Пахомова – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018.

7. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни “Ринок фінансових послуг” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» денної та заочної форм навчання спеціальності 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”/ Укл. І.Г. Пахомова – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018.

15. Рекомендована література

Базова

1. Еш С.М. Ринок фінансових послуг [текст]: підручник. / С.М. Еш – К.: «Центр учбової літератури».2015. – 400 с.

2. Унінець-Ходаківська В.П. Ринок фінансових послуг: теорія і практика. Вид 2-ге, доп. І перероб. [Навч. посібник]. / В.П. Унінець-Ходаківська, О.І.Костюкевич, О.А.Лятамбор. – К.: «Центр учбової літератури». 2009. – 392 с.

3. Онищенко В.О. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник / В.О. Онищенко, Т.М. Завора – Полтава: ПолтНТУ, 2017. – 409 с.

4. Сич Є.М. Ринок фінансових послуг[текст]: навчальний посібник / Є.М. Сич, В.П. Ільчук, Н.І. Гавриленко– К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 428 с.

Допоміжна

1. Эрлих Анна. Технический анализ товарных и финансовых рынков: [Навч. посібник]. / Анна Эрлих. - М.: ИНФРА-М, 2006. - 173 с.

2. Бешелев С.Д., Гурвич Ф.Г. Математико-статистические методы экспертных оценок: [Навч. посібник]. / 2-е изд., перераб. и доп. - М.: Статистика, 2000.

3. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси: [Навчальне видання]. / О.Д. Василик, К.В. Павлюк - К.: Вища школа. - 2006. - 384 с

4. Васюренко О.В. Банковская система в условиях трансформации финансового рынка: [Навч. посібник]. / О.В. Васюренко. - Х.: АОЗТ "ХарМос", 2005. - 38 с.

5. Васюренко О.В. Менеджмент кредитних операцій у комерційних банках: [Навч. посібник]. / О.В. Васюренко. - Харк. держ. екон. ун-т. - Х.: РВП "Оригінал", 2006. - 71 с.

6. Гольцберг М.А. Акционерные товарищества. Фондовая биржа. Операции с ценными бумагами: [Навч. посібник]. / М.А. Гольцберг. - К.: Текст,

2002. - 94 с.

7. Гойко Л.М. Организация финансового рынка: [Навч. посібник]. / Л.М. Гойко. - К.: Будівельник, 2006, - 300 с.

16. Інформаційні ресурси

1. Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг" // Офіційний вісник України. - 2001.- № 9742. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.

2. Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку: затв. Рішенням НКЦПФР від 27 грудня 2012, № 1925. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ndu.gov.ua.

3. Закон України "Про банки та банківську діяльність" // Офіційний вісник України. - 2000. - №742. [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://rada.gov.ua>.

4.Закон України „Про зовнішньоекономічну діяльність” // Вісник Верховної Ради України. - 1991.-№29 (зі змінами). [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://kat.in.ua/info/page/53>.

5. Закон України „Про страхування”// Урядовий кур’єр.- 2001.- 17листоп. – С.8-21.

6. Закон України „Про цінні папери та фондовий ринок” // Цінні папери України. - 2006. - №22. - 8 червня. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

7.Закон України "Про збори на обов'язкове пенсійне страхування" // Офіційний вісник України. - 1997. - №400. [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://rada.gov.ua>.

Ринок фінансових послуг, 2021 рік